

ERIK

of

HET KLEIN

INSECTENBOEK

jibbe willems / HNT / oktober 2020

PERSONAGES

ERIK

MAM

VOICE-OVER

TWEE VUURWANTSEN

EEN ACTIVISTISCH LIEVEHEERSBEESTJE

HENK VLIESVLEUGEL, EEN WESP

INGRID VLIESVLEUGEL, EEN WESP

POEPERLOEP (een kakkerlak)

SLAK

BIDSPRINKHAAN

HUISVLIEG

HOOIWAGEN

MUG

GLIMWORM

MOT

RUPS / VLINDER

EENDAGSVLIEG

DOODGRAVERTJES / AASKEVERS

VERSCHILLENDE PLAAGINSECTEN DIE MOEILIJK TE ONDERSCHIEDEN ZIJN

(bijvoorbeeld een teek, een rattenvlo, een bloedluis, een roofmijt)

SPIN

WORM

INTERVIEWSTER

SCENES

1. Openingslied – Een puber in de dop.
2. De wondere wilde wereld van het plantsoentje
3. Sprietje hondentietje
4. LIED: Alles is groen
5. Een onwelriekend stofje
6. Voortvlucht
7. Vespula Vulgaris
8. Mens
9. Poeperloep
10. Schuld
11. Wat nu?
12. Het Opvang
13. LIED – We motten al zoveel
14. Datum
15. Slokje
16. Een escalerende KWESTIE
17. Maar één mensje.
18. Weet je wat jij mot doen
19. LIED - Duet van de Dronken Snuitkevers
20. Vlinder

PAUZE

21. Wriemelaars en Mozeskriebelaars
22. LIED: DOOD DOOD DOOD
23. Pak het verscheur het vreet het!
24. Slobberslobber
25. Is 't nog van plans te gaan?
26. Nooi meer wegs
27. Huurmoordenaar
28. In de Knoop
29. Ik ben Overal
30. Het Vonnis
31. Interview

1) OPENINGSLIED – PUBER IN DE DOP

- ERIK 🎵
alles is stom
ik zeg het maar meteen
ik heb geen trek om op te staan en ik wil ook echt nergens heen
het is zo dom
laat mij maar fijn alleen
laat de wereld lekker draaien ik draai lekker niet meer mee
- ik heb geen zin in de wereld
en de wereld niet in mij
dus hou op aan me te trekken
laat me vrij
laat me vrij
- het is te druk
mijn hoofd zit veel te vol
ik heb geen zin om mee te doen en ik wil ook niet naar school
- ik heb geen zin in de wereld
en de wereld niet in mij
dus hou op aan me te trekken
laat me vrij
laat me vrij
- MAM 🎵 hij is lamleendig en ellendig hij verveelt en hij zit zich
zelf zo heel erg in de weg - dit schiet niet op
hij hangt de hele dag te hangen moet je zien hoe hij erbij ligt
- ERIK 🎵 Mama ga weg!
- MAM 🎵 Hij is een puber in de dop.
- ERIK 🎵 ik heb geen zin in de wereld
en de wereld niet in mij
- MAM 🎵 Een puber in de dop!
- ERIK 🎵 dus hou op aan me te trekken
laat me vrij
- MAM 🎵 Hij is een puber...
- ERIK 🎵 laat me vrij
- MAM 🎵 ...in de dop!
- ERIK Mama!
- MAM [zegt] Gebruik in ieder geval wat deodorant schat
want je begint echt naar okselzweet te stinken.
- ERIK Ga weg!

2) DE WONDERE WILDE WERELD VAN HET PLANTSOENTJE

Een enorm televisiescherm. Prachtige close-up beelden van een stadsplantsoentje komen voorbij, à la De Nieuwe Wildernis – natuurdocumentaire nieuwe stijl. Tamelijk spectaculair.

VOICE-OVER Welkom.
Dit is de wonderde wilde wereld van het Plantsoentje.
Hier vinden we complete insectenbeschavingen,
nauwelijks zichtbaar voor het blote mensenoog.

ERIK Yes.

VOICE-OVER Hier, op de vierkante centimeter,
wordt strijd geleverd op leven en dood.

Hier vinden we eeuwige trouw en lafhartig verraad.
Hier vinden we insectenmoed en levensgevaar.
Hier vinden we de Grote Vragen des Levens,
maar dan Microscopisch Klein.

ERIK Episch.

VOICE-OVER Vandaag werpen wij een nadere blik
op wat het plantsoentje zo bijzonder maakt,
de basis, het fundament, het allesbepalende element,
waarzonder het Plantsoentje het Plantsoentje niet was.

ERIK Insecten, *what else?*

VOICE-OVER En dat is... Gras!

ERIK Gras?

VOICE-OVER Ja, gras, oelewapper.

ERIK Wat?

VOICE-OVER Zie hoe het wappert!
Gras! Prachtige gewas!

*De camera zoomt in op het wuivende gras.
Zijn moeder komt binnen.*

ERIK Kan je niet kloppen?

MAM Mijn excuses, uwe Excellentie Prins van Prepuberland,
het ligt niet in mijn intentie u te storen of te ontrieven.

ERIK Wat?

MAM Bedtijd.

ERIK Ik lig al op bed.

MAM Slaaptijd.

ERIK Ik ben een documentaire aan het kijken,
 hartstikke educatief.

VOICE-OVER Gras.

MAM Gras?

ERIK Straks komen er vast oorwormen of vliegende herten
 of mierenleeuwen of iets anders cools.

VOICE-OVER Alleen maar gras.

MAM Echt brakka slay ronnieflex.

ERIK Je zegt het verkeerd.

MAM Kaboeja Mega Super De Bom¹.

ERIK Ok boomer.

MAM TV uit.

Moeder zet de televisie uit.

ERIK Maar het gaat over insecten!

Erik zet de televisie weer aan.

MAM Smerige rotbeestjes.

ERIK Ze zijn niet smerig en rot,
 kijk maar eens goed naar een vlieg!

MAM Die sla ik liever dood.

ERIK Mam!

MAM Zó onhygiënisch.

ERIK Vliegen wassen zich vaker dan poezen.

MAM Interesseerde je je maar wat meer voor de echte wereld
 en wat minder voor die kriebelbeesten.

ERIK Ja nou vette pech.

MAM En nu TV uit. Slapen. Morgen naar school.

Moeder zet de televisie uit.

ERIK Kan ik niet gewoon thuisblijven?

MAM Leerplicht lieverd, je moet.

ERIK Alles moet moet moet,
 en mijn vrije wil dan!

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=XG5ql9Fm-Z0>

MAM Ja, wat doe je met die vrije wil?

ERIK ...

Erik zet de televisie weer aan.

MAM Je zit alleen maar achter dat scherm,
in die muffe kamer van je,
waarom ga je niet gewoon eens naar buiten?

ERIK Saai.

MAM Ik maak me zorgen om je.

ERIK Maham.

MAM Je blijft hangen in je ontwikkeling.

ERIK Boeieh.

MAM Alsof je helemaal niks meer wil.

ERIK Ik wil alleen maar niet naar school.

MAM Die puberteit van je is nog niet eens begonnen
en ik wou nu al dat we 'm over konden slaan.

ERIK Konden we dit hele stomme saaie leven maar overslaan.
Net als papa.

Korte stilte, misschien zucht Moeder, misschien is ze ook een beetje geïrriteerd.

ERIK Ik mis papa.

MAM Ik ook lieverd. Maar hij is altijd bij ons in gedachten.

korte stilte

MAM En daarbij is hij ook al best lang dood,
dus schieten we er niet veel mee op als we daarin blijven hangen.

VOICE-OVER Gras.

MAM Doorgaan met leven,
naar school, huiswerk, leren,
in beweging blijven.

VOICE-OVER Gras is groen.

MAM Alleen dan kom je ergens.

ERIK Maar...

MAM Nee, je moet in beweging komen Erik!

ERIK Laat me maar met rust.

MAM Wat moet ik toch met je.

ERIK Laat me maar gewoon met rust.

Moeder zucht. Ze gaat de kamer uit.

VOICE-OVER Soms lichtgroen, soms donkergroen.

ERIK Alles moet me gewoon met rust laten.

VOICE-OVER Maar veel vaker iets daartussen in.

3) SPRIETJE HONDENTIETJE

VOICE-OVER Zeg Erik.

ERIK Huh?

VOICE-OVER Vind je dit zelf ook niet een beetje gek?

ERIK Wat?

VOICE-OVER Je zit hier met een televisie te praten.

ERIK Nietes.

VOICE-OVER Doe je dat vaker?
Met dingen praten?

ERIK Echt niet.

VOICE-OVER Ze vinden je zeker heel vreemd /

ERIK / je bent zelf vreemd /

VOICE-OVER / op school.

ERIK School is saai.

VOICE-OVER Je bent zelf saai.

ERIK Niet.

VOICE-OVER Omdat je niks doet.

ERIK Wat weet jij nou.

VOICE-OVER Ik? Ik weet van gras.
Dus ik weet alles van sprietjes.

ERIK Ik ben geen spriet.

VOICE-OVER Nogal wel.
Een vreemde spriet die met televisies praat.

ERIK Oké.

VOICE-OVER Sprietje hondentietje.

ERIK Denk je dat je me boos kan krijgen?

VOICE-OVER Heb je ook nog eens een dooie vader.

ERIK Dat ik dan iets ga doen ofzo.

VOICE-OVER Sprietje hondentietje met zijn dooie vader.

ERIK Probeert mijn moeder ook wel eens.

VOICE-OVER Het kan sprietje hondentietje allemaal niks schelen hè.

ERIK Helemaal niks.

VOICE-OVER Nee.

ERIK Ik ga nergens heen.

VOICE-OVER Dat...

ERIK Wat?

VOICE-OVER ...zullen we nog wel eens zien.

Dan wordt alles heel vreemd.

4) LIED: ALLES IS GROEN

Eriks vertrouwde wereld verdwijnt en alles wordt groen.

VOICE-OVER 🎵 alles is groen
kijk maar eens om je heen
de wereld die je kende is in een vingerknip verdwenen

ERIK 🎵 doe niet zo stom

VOICE-OVER 🎵 je bent moederziel alleen
je kan niet blijven liggen hop sta op en in de benen!

ERIK 🎵 ik heb geen zin in de wereld
en de wereld niet in mij

VOICE-OVER 🎵 dan heb je dikke vette pech

ERIK 🎵 laat me met rust

VOICE-OVER ok doei

ERIK Wacht!

VOICE-OVER ...

ERIK Waar ben ik?

5) EEN ONWELRIEKEND STOFJE

Erik bevindt zich in het plantsoentje. En hij is gekrompen. Erik heeft nu het formaat van een insect. Twee vuurwantsen, de grenspolitie, naderen Erik.

- WANTS 1 Wat doen wij hier, meneer?
- WANTS 2 Wij vinden u, aan de grens, nota bene.
- WANTS 1 Dat vinden wij, hoe zegt men dat?
- WANTS 2 Zorgwekkend.
- ERIK Wat is dit?
- WANTS 1 U is een vreemdeling zeker?
- WANTS 2 Die verdwaald is zeker?
- ERIK Ik weet het niet.
- WANTS 1 U weet niet van uzelve of u een vreemdeling bent?
- ERIK Ik ben niet vreemd jullie zijn vreemd.
- WANTS 2 Kunt u zich in persoon identificeren?
- ERIK Hoe bedoelt u?
- WANTS 2 Vroeger, toen het leven nog eenvoudig en genoeglijk was,
was een spontaan bezoek aan Het Plantsoentje ongecompliceerd.
- WANTS 1 En zeer denkbaar!
- WANTS 2 Maar nu...
- WANTS 1 Maar nu...
- WANTS 2 De wereld is anders nu.
- WANTS 1 Waar eens enkel sappig gras en bloemblad was,
ligt de grond bezaaid, met afval en met as.
- WANTS 2 Wij moeten ons beschermen tegen gevaar van buitenaf.
- WANTS 1 Dus u kunt niet zomaar op bezoek komen, snapt u?
- WANTS 2 Er zijn regels, procedures, wachtlijsten, beheerste toelatingscriteria.
- WANTS 1 Transitiepapieren, veilige zones, inreisrestricties.
- WANTS 2 U kunt natuurlijk pleit maken.
- WANTS 1 In principe.
- WANTS 2 Maar kansrijk is het niet.
- WANTS 1 Snapt u?
- ERIK Pleit?

WANTS 1 Wel, de vraag is, komt u iets bijdragen of komt u enkel profiteren?

WANTS 2 Komt u bijvoorbeeld om te werken of te leren?

ERIK Nee, liever niet zeg!

WANTS 1 Ja, ja, ja, nee.

WANTS 2 Dat u hier bent is impropabel, om eerlijk te zijn.

WANTS 1 Dat is natuurlijk ook een veiligheidskwestie.

ERIK Jullie zijn vuurwantsen, of niet?

WANTS 2 Jawel.

ERIK *Pyrrhocoris apterus.*

WANTS 1 Meneer spreekt met twee woorden.

WANTS 2 Er zijn erbij, die ons voor onzelieveheersbeestjes aanzien.

WANTS 1 Een groteske belediging.

ERIK Oh?

WANTS 2 Daar heb je d'r eentje!

Een lieveheersbeestje, met vlechtjes, draagt een protestbord bij zich.

WANTS 1 Scheer je weg!

Ze jagen het lieveheersbeestje weg.

WANTS 2 Werkschuw tuig.

WANTS 1 En wat bent u, qua specie?

WANTS 2 U bent een mij onbekend exemplar.

WANTS 1 Roofdier of prooidier?

ERIK Dat weet ik eigenlijk niet.

WANTS 1 Niet?

WANTS 2 Dat moet u toch wel weten, of u een roofdier of een prooidier bent.

WANTS 1 Ik tel vier poten.

WANTS 2 Vier!

WANTS 1 Bent u wellicht een halve mier?

WANTS 2 Of tweederde insect?

ERIK Geen van beide.

WANTS 1 Voor een wurm heeft u weer vier te veel poten.

WANTS 2 En voor een duizendpoot negenhonderdzesennegentig te weinig.

ERIK Ik heb geen poten.

WANTS 2 Oh?

ERIK Poten is ongeleefd.

WANTS 2 Voelsprietten dan?

ERIK Dit hier zijn armen.

WANTS 2 Armen?

ERIK En deze twee zijn benen.

WANTS 2 Hilarisch!

WANTS 1 Insecten hebben geen armen en benen!

WANTS 2 Nochtans!

ERIK Ik ben geen insect.

De wantsen zijn meteen alert.

WANTS 2 Wat bedoelt u te zeggen?

ERIK Ruiken jullie dat?

WANTS 1 Als u geen insect bent, wat bent u dan wel?

ERIK Wat stinkt hier zo?

WANTS 1 Ik ruik niks.

ERIK Jullie stinken.

WANTS 2 Zeg!

ERIK Niet te harden.

WANTS 1 Pardon!

ERIK Ach, natuurlijk, vuurwantsen scheiden een onwelriekende stof af als er gevaar dreigt.

WANTS 2 Gevaar?

WANTS 1 Nu ruik ik het ook, ik stink.

ERIK Dan dreigt er gevaar.

WANTS 1 Bent u gevaar?

ERIK Ik ben gewoon een mens.

WANTS 1 Alarm!

WANTS 2 Centrale!

WANTS 1 Mensenalarm!

WANTS 2 We hebben hier een evasieve soort,
een parasiet, een binnensluiper!

ERIK Nou zeg.

WANTS 1 Op je knieën!

ERIK Wat?

WANTS 1 Geef je over!

Erik begint weg te lopen.

WANTS 1 Halt!

Erik begint te rennen.

WANTS 2 Stuur versterking!

WANTS 1 HALT!

Erik rent weg. De wantsen achtervolgen hem.

6) VOORTVLUCHT

Erik vlucht van de wantsen. Als hij ze heeft afgeschud, kijkt hij om zich heen.

ERIK Mam?

Mama!

VOICE-OVER Daar zien we Erik.
Hij vraagt zich af waar zijn mammie is.

ERIK Jij weer.

VOICE-OVER Maar misschien is de echte vraag
waar hij zelf is!

ERIK Hoe kom ik naar huis?

VOICE-OVER Wat moet hij nou, die arme Erik,
hij voelt zich opeens zo ontzettend klein.

ERIK Niet.

VOICE-OVER En helemaal alleen.

ERIK Anders help je me even.

VOICE-OVER Nergens hulp te bekennen.
Erik moet het helemaal zelf doen.

ERIK Ik moet helemaal niks, sukkel,
laat me met rust.

VOICE-OVER Oké.

ERIK Nee, nee, wacht, waar moet ik heen?

VOICE-OVER ...

ERIK Hallo!

7) VESPULA VULGARIS

Een wesp, Henk, komt nieuwsgierig dichterbij.

- HENK Zo, tegen wie sta jij zo te palaveren, ouwe gekko?
- ERIK Ik ben niet gek.
- HENK Nou jij zit wel in het luchtledige te filosofrantsen
en dan vraag ik me bij mezelf af: heb ik het aan m'n facetogen?
En dat hoop ik niet, want ik heb er honderden
dus dat gaat nogal in de kosten lopen.
- ERIK Ja dat snap ik.
- HENK Honderden! Toch gaan ze achteruit.
Ben een keer bespoten, insecticide. Ingrid, mijn vrouw, ook.
Sindsdien zien we het niet meer zo scherp.
Maar we hebben het wel allemaal door!
- ERIK Juist.
- HENK Ja.
- ERIK Je bent een wesp.
Vespula Vulgaris.
- HENK Als 't niet waar is!
- ERIK Gekenmerkt door zes lichaamssegmenten.
- HENK En met jouw ogen is ook niks mis.
Hoewel.
Je hebt wel vreemde ogen.
- ERIK Oh?
- HENK Ik tel er maar twee.
Geen antennes ook.
Geen dekschild of gelede poten...
- ERIK Eh...
- HENK Ik vind 't maar verdacht.
Wat ben jij?
- ERIK Ik ben, eh...
- HENK Nou?
- ERIK *liegt*
Een wesp.
Ja.
Net als jij.

Hij wijst op zijn kleren, die geel zwart gestreept zijn.

(ERIK Geelzwart.)

HENK Waar is je angel?

ERIK In mijn broekje.

HENK Ik vind je maar een vreemdsoortige wesp.

ERIK Er bestaan wereldwijd meer dan 50.000 verschillende soorten wespen.

HENK Nee nee, jaja, helder.
Je komt van verre.

ERIK Van heel ver verre.

HENK Dat dacht ik al.

ERIK Is dat een probleem?

HENK Niet als je een wesp bent.
Is toch onze eigen soort.
Zelfde bloed.

D'r zijn er die van verre komen,
en die denken dat ze het hier wel even over kunnen nemen,
Die verwachten nog dat wij de honing
voor ze uit de bloemen komen zuigen!

ERIK Dat zou ik nooit verwachten.

HENK Nee, precies, zelfde bloed.
Want je mag 't niet zeggen,
maar je denkt 't toch, of niet?

ERIK Wat je denkt daar kan je niks aan doen.

HENK Oh nee?

ERIK Dat zegt mijn moeder.

HENK Het Plantsoentje is geen, ik zeg maar wat, akkerrand of graasgebied,
het is hier niet voor iedereen geschikt.

ERIK Nee.

HENK Wij hebben het zelf al zo moeilijk,
met de verzuring van de klaver, en alles.

ERIK Ja.

HENK Kijk, ik vind 't natuurlijk heel akelig,
voor die beestjes, dat ze van huis en haard verdreven zijn,
omdat hun leefomgeving is vernietigd of vergiftigd.

ERIK Hm...

HENK Het was hier schoon en rustig en veilig.
En toen kwamen zij.

En nu is het hier vies.
Is het vies waar jij vandaan komt?

ERIK Als je niet opruimt wordt het vanzelf viezer,
zei mijn vader altijd,
vuil trekt vuil aan.

HENK Die moet ik onthouden.
Wijs man, die vader van jou.

ERIK Hij is dood.

HENK Ach. Spijtig.
Mepper? Val? Gif?

ERIK Onderliggende aandoeningen.

HENK Ach.
Mijn vader is in de wesperval verdronken.
Mis je hem?

ERIK Ik wil het er niet over hebben.

HENK De dood hoort bij het leven.
Hoe dan ook,
aangename kennismaking,
ik ben Henk.

ERIK Erik.

HENK Eet je een hapje met ons mee?

ERIK Graag, ik heb honger als een paard.

HENK Een paard? Wat vreemd.
Nou. Het is een eindje vliegen,
waar heb je je vleugels opgeborgen?

ERIK Die heb ik niet.

HENK Wat ben jij een wonderlijke wesp!
Daar mag je straks alles over vertellen.
Spring maar achterop.

Erik springt achterop bij de wesp.

HENK Hou je vast!

De wesp vliegt weg.

8) MENS

Erik is te gast bij meneer en mevrouw Henk en Ingrid Vliesvleugel, ze wonen in een blikje.

ERIK Jullie wonen hier leuk.

INGRID Er is niks leuks meer aan.
Zie je die kever daar?

ERIK Die groene?

INGRID Die groene ja!

ERIK Dat is een zandloopkever.
Een fascinerend insect.

HENK Fascinerend!

INGRID Die kwamen hier niet voor, nee nee, niet oorspronkelijk.

HENK Klimaatvluchtelingen zijn het.

INGRID Waar zij voorkomen is het te heet geworden.
Te heet en te nat.

HENK We zien ze tegenwoordig steeds vaker.

INGRID Die komen allemaal naar het Opvang, bij het drollenveldje.

HENK Zit vól exoten.

INGRID En als die nou maar binnen bleven.

ERIK Maar ze doen toch niemand kwaad?

INGRID Het zijn vieze beestjes!
Met hun groene dekschildjes en hun onwelrieken.
Die komen van verre. Om ons gebied te verzieken!

ERIK Het lijkt me hier toch groot genoeg.

HENK Ben jij voor of tegen ons, Erik?

ERIK Voor jullie, eh, óns, natuurlijk.

HENK Exotische soorten zijn een bedreiging voor inheemse soorten.

Erik praat mee maar weet niet zo goed waar hij het over heeft.

ERIK Dat heb ik ook eens ergens gelezen.

Ingrid maakt een goedkeurend geluid.

INGRID Onze manier van leven komt in gevaar.

ERIK Jaja.

HENK Nu is er naast het Opvang ook nog een pollenhotel geopend!

ERIK Een wat?

HENK Een pollenhotel!
Gerund door kakkerlakken, wat ik je brom.

INGRID Kakkerlakkenmaffia.

HENK Die stouwen dat pollenhotel zonder scrupules vol solitaire bijen.

INGRID Metselbijen, vosjes, roodgatjes.

ERIK Dat zijn toch allemaal heel nuttige beestjes?

Ze bestuiven gewassen, dat is heel belangrijk,
want anders groeien er geen appels of peren, helemaal niks!
En ze staan op uitsterven en dat is erg
want Albert Einstein heeft zelf gezegd dat als de bijen uitsterven,
dat de kans dan heel groot is dat de mens ook uitsterft.

HENK Nou en?

ERIK Eh ja “nou en” haha inderdaad ja.

INGRID Wij bestuiven niet.

ERIK Nee.

INGRID Zijn wij dan niet nuttig?

ERIK Jawel, jawel, jullie, eh, wij!,
wij eten muggenlarven,
dat is ook heel nuttig.

INGRID Maak je nou een grapje?

HENK Dan zitten d’r ook nog koekoekshommels!

ERIK Wat is er dan mis met hommels?

INGRID Meent ‘ie dat nou?

HENK Het schijnt dat ze er zelf niets aan kunnen doen,
maar ik hoef het niet te zien.

INGRID Wij geloven meer in traditionele rolpatronen.

HENK Laat ze allemaal op hun eigen weiden blijven.

ERIK Waarom blijven ze daar niet dan?

INGRID Geasfalteerd.

HENK Is een parkeerplaats geworden.

INGRID Heel erg.

HENK Tragisch.

INGRID Maar moeten ze dan hier komen?

tERIK Ach het is hier groot genoeg.

INGRID Groot genoeg?

ERIK Er staan hier toch heel veel bloemen?

INGRID Zeg, ben jij eigenlijk wel een wesp?

ERIK J...ja, natuurlijk.

INGRID Want: men is het of men is het niet.

HENK Laat je angel eens zien.

ERIK Nee, dat wil ik niet.

INGRID Jij bent geen wesp.

ERIK Wat ben ik anders?

HENK Je bent toch wel een insect?

ERIK Nee... sorry.

HENK Wat?

INGRID Niet!

ERIK Ik ben gewoon een mens.

HENK Een mens!

INGRID In mijn huis!

HENK Alles is jouw schuld!

ERIK Schuld?

HENK Waarom maken jullie alles kapot?

ERIK Ik heb niks gedaan.

HENK Ik heb afscheid moeten nemen van mijn vader toen hij in een wesperval verdronk, jouw schuld!

ERIK Niet!

HENK Ik zag hem spartelen in een zoete, dikke vloeistof.

ERIK Jij kon tenminste nog bij hem zijn.

HENK "Hij zei Henk, beloof me dat je de rest van je leven zal proberen zoveel mogelijk mensen te steken."

ERIK Oh.

HENK En dat heb ik hem beloofd.

Henk haalt zijn angel tevoorschijn.

INGRID Ik hoop dat je allergisch bent.

Erik vlucht. In zijn vlucht rent hij langs het lieveheersbeestje, met vlechtjes. Ze draagt een protestbord.

9) POEPERLOEP

Erik botst tegen de poeperloep op.

POEPERLOEP Je rent, maar je bent niet snel.
Misschien als je gebruikt alle vier je poten?

ERIK Kruipen?
Dan ga ik nog veel langzamer.

POEPERLOEP Interessant.
Ik ken maar een soort die gaat langzamer op vier dan op twee.
Ik weet wat jij bent.

ERIK Ga jij me nou ook opjagen?

POEPERLOEP Waarom zou ik?

ERIK Iedereen hier heeft een hekel aan mensen.

POEPERLOEP Niet iedereen. Meesten hier zijn onverschillig.
Maar ik hou van mensen. Oh ja.
Het zijn zulke vieze beesten dat ze zullen altijd laten iets lekkers achter.

ERIK Een mens is toch geen beest?

POEPERLOEP Wat is het dan?

ERIK Een mens is een mens.

POEPERLOEP Jaja.
Ik zou toch dat stilhouden hier.

ERIK Ze hebben een hekel aan me.

POEPERLOEP Niet jou persoonlijk,
maar jouw soort.

ERIK Maar waarom?

POEPERLOEP Er is een veel van insecten wonen hier die hebben gevlicht.
Omdat hun huis is vervuild, vernietigd, vergiftigd, verbrand, verpest.
Er is geen evenwicht meer, je snapt.
En waar er is niet meer evenwicht, je valt.
En zij vielen naar hier.
Maar jullie blijven duwen, duwen,
met jullie pesticiden stikstofoxiden gifindustrieën viruspandemieën,
doe je denk het is gek dat jouw soort is nog minder populair dan mijn soort?

ERIK *De periplaneta americana.*

De poeperloep is blij verrast dat Erik hem bij zijn Latijnse naam noemt.

ERIK Oftewel de kakkerlak.

De poeperloep is teleurgesteld.

POEPERLOEP Oh.

ERIK Dat ben je toch?

POEPERLOEP Dat echt doet pijn, weet je?
 Au.
 Dat echt kwetst me.
 Als de wereld noemt je vieze naam, je staat meteen een-nul achter.
 Je meteen weet wat ze denken van je.
 Terwijl ik ben alleen zoekend voor wat erkenning.
 Een beetje van liefde.
 Jij snapt?

ERIK Natuurlijk.

POEPERLOEP Je niet eens kent me en je begint uitschelden mij.

ERIK Het spijt me.

POEPERLOEP Het is niet jouw fout.
 Het is het systeem.

ERIK Hoe moet ik je dan noemen?

POEPERLOEP Nou, poeperloep natuurlijk.

ERIK Poeperloep.

POEPERLOEP Ik ben jou toch ook niet aan het noemen een kotsepis.

ERIK Noemen ze mensen zo?

POEPERLOEP Nog veel erger!
 Kotsepis! Stinkevlees! Snottekop! Kontezweet!

ERIK Oh.

POEPERLOEP Terwijl, jij en ik, wij zijn de alfa en de omega.

ERIK De wat en de wie?

POEPERLOEP Wij zijn het einde en het begin.
 Wij, de 'kakerlakken', wij zijn survivors,
 als de hele wereld ligt in puin,
 dan wij zullen overleven het.

Wij zullen zijn de eerste
 om op te bouwen de nieuwe wereld.

En jullie, mensen,
 jullie zullen vernietigen de oude wereld.

Jij snapt?
 Wij horen bij elkaar.
 Jullie zijn het einde,
 wij het nieuwe begin.

ERIK Eh...

POEPERLOEP Maar dat terzijde.
Jij bent een vluchteding.

ERIK Een wat?

POEPERLOEP Jij bent op de vlucht.

ERIK Ja, hoe weet jij dat?

POEPERLOEP Omdat ik zie aankomen een patrouille vuurwantsen.
Kan ik aanbieden jou mijn diensten?

ERIK Je diensten?

POEPERLOEP Ik verplaats.
Mensen.
Goederen.
Vluchtedingen.

Dus?

De vuurwantsen komen dichterbij.

WANTS 1 *tegen het publiek*
Iemand hier een mens gezien?

POEPERLOEP Alles voor een prijs natuurlijk.

WANTS 2 *tegen het publiek*
Je herkent 'm zo,
groot, harig,

ERIK Ik moet hier weg.

WANTS 2 *tegen het publiek*
Ielijk.

POEPERLOEP Spring maar achterop.

Erik springt achterop.

WANTS 1 Halt!

De kakkerlak scheert zich weg, misschien als een soort motor. Ze zijn sneller dan de wantsen.

WANTS 2 En weer glipt het beest
ons uit de pootjes.

WANTS 1 Het beest? Dat mens zal je bedoelen.

WANTS 2 Ja. Mens.
Dat is veel erger.

10) SCHULD

De poeperloep stopt zo abrupt dat Erik van zijn dekschild vliegt en op de grond valt.

POEPERLOEP Deed je gebroken iets?

ERIK Ik ben nog heel.

POEPERLOEP Alle harde stukken zitten in jullie binneninste, hè?
Lijkt vreselijk onhandig me.
Wel, hier we zijn.

ERIK Wáár we zijn?

POEPERLOEP Veilig.

ERIK Het stinkt hier een beetje.

POEPERLOEP Dat is wat drollenveldjes doen.
Zullen we afrekenen hier meteen even?

ERIK Oh. Ja.

POEPERLOEP Zoals ik zei: alles komt met een prijs.

ERIK Natuurlijk.

POEPERLOEP Als je denkt aan rennen weg:
je doet niet vluchten zo makkelijk van mij als van de wet.

ERIK Ik heb geen geld.

POEPERLOEP Ik doe niet willen je geld: ik wil je schuld.

ERIK Mijn schuld.

POEPERLOEP Jij staat in het krijt bij mij.

ERIK En wat betekent dat dan.

POEPERLOEP Oh, we zullen zien dat later.

De poeperloep scheurt weg. Erik kijkt om zich heen. Het lieveheersbeestje loopt langs.

LIEVEH Het is vijf voor twaalf!

ERIK Ik ben ook vreselijk moe.

LIEVEH Als je nu niks doet dan is het te laat!

ERIK Iets doen? Ik wil slapen!

Het lieveheersbeestje kijkt Erik vuil aan en verdwijnt.

ERIK Wacht!

11) WAT NU

Erik staat verloren.

VOICE-OVER Erik is geen nachtdier, maar waar vindt hij een schuilplaats?
Roofdieren genoeg hier die zo'n lekker hapje graag naar binnen schrokken.

ERIK Huh?

VOICE-OVER Bederf is de weg van alle vlees.

ERIK Wat betekent dat nou weer?

VOICE-OVER Dat de wereld vol gevaren zit voor een joch dat niet voor zichzelf kan zorgen.

ERIK Ik wil alleen gaan liggen en mijn ogen sluiten.

VOICE-OVER Net als je dooie vader?

ERIK Ik word wel weer wakker.

VOICE-OVER Zeker. Want er zijn hier nergens roofdieren
en jij bent geen sappig hapje. Welterusten.

ERIK Wat moet ik doen dan?

Erik gaat zitten.

VOICE-OVER In een schaduw, dichtbij, lurkt de *Ixodes ricinus*.

Erik springt op.

ERIK Een teek?

VOICE-OVER Hoe redt dit heerlijke zakje bloed met een velletje eromheen zich uit deze ellende?

ERIK Help me!

VOICE-OVER Waarom? Wie zichzelf niet kan helpen
wordt vroeg of laat toch opgegeten.

ERIK Ik kan het niet alleen.

VOICE-OVER Kijk achter je.
Zie je dat huis?

ERIK Ja.

VOICE-OVER Dat is Het Opvang.

Daar hebben ze raad voor de hopelozen en hoop voor de radelozen.

ERIK Hebben ze ook iets voor mij?

De voice-over zucht.

VOICE-OVER Klop maar aan.

12) HET OPVANG

Erik staat voor Het Opvang. Hij klopt aan. Een gigantisch oog verschijnt, aan een steeltje.

ERIK Dag oog.
Ben je alleen of zit je ergens aan vast?

De slak spreekt snel en geagiteerd.

SLAK ja die is van mij van mij dat oog van mij is die of dacht je soms DACHT JE SOMS dat dat kon kan ogen die zo in de lucht en dan NIKS NOU LEKKER DAN goed begin had je een afspraak of kom je zo aanhakkelen ZONDER gegevens doorverwijzing documenten zo kan ik toch niet werken hoe heet jij

ERIK Erik.

SLAK ja dacht ik al precies EXACT niet op mijn lijst geen Erik aangemeld MIJN god wat een amateurs en dan ik doe mijn best maar zonder registratie zonder administratie hoe kan ik hoe hoe ik vraag je wat Erik HOE!?

ERIK Soms als je niet weet hoe, moet je het gewoon doen.
En dan merk je achteraf dat je het misschien toch kon.
Dat zegt mijn moeder, maar ik geloof er niks van.

SLAK nou aan jou heb ik dus ook NIKS waar was ik waar was jij waar zijn we je vraagt verblijf aan maar je hebt nog geen vergunning

ERIK Ik ben hier ergens afgezet.

SLAK natuurlijk ben je hierheen gebracht maar sta je op mijn LIJST nee er is gewoon teveel STRESS IK BEN KAPOT NOU ja we vinden wel een slaapplek voor je

ERIK Ik heb alleen geen geld.

SLAK natuurlijk heb JIJ geen geld als jij GELD zou hebben zou jij HIER niet zijn dat is toch logisch ga jij mij NU uitleggen hoe de wereld WERKT niemand hier heeft geld oh Erik er is zoveel instroom en we slibben gewoon DICHT af en toe zou ik mijn ogen willen sluiten en ze NOOIT MEER OPEN DOEN

ERIK Ja.

Erik geeft een vriendelijk klopje op het oog dat meteen verdwijnt. Erik schrikt.

SLAK Wat deed jij!

ERIK Sorry!

SLAK wil je dat NOOIT meer doen zo vreselijk zo afgrijslijk zo pijnlijk nou kom maar binnen dan ik vind wel een BED BROOD BAD voor je gooien we de papierwinkel later wel over de schutting HEB je al een datum nee zal wel niet of wel heb je al een datum

ERIK Een datum?

SLAK mijn hemel god wat zijn dit voor AMATEURS moet ik dan alles alleen doen niemand heeft je iets verteld nou ja PRIMA er is een plek op zaal vrijgekomen een HOMMEL is

gister in de illegaliteit verdwenen HOP SNEL ik heb niet de hele dag ik breng je naar je kamer kom snel kom kom sneller sneller

Erik rent achter het oog aan.

SLAK Sneller!

13) LIED - WE MOTTEN AL ZOVEEL

Het is nacht. Iedereen slaapt. Iedereen?

Nee: de motten dansen en zingen een schlager / inhaker / meezinger.

MOT 's ochtends mot je opstaan
 's nachts mot je naar bed
 't hele leven mot je doen
 wat 'n ander zegt

 eerst is 't je moeder
 dan de kleuterjuf
 en als je dan van school bent
 is 't je baas – 't is zo suf

oooooooohhhh
we motten al zoveel
we motten al zoveel
we motten dit
we motten dat
we motten heel de dag

we motten al zoveel
we motten al zoveel
we motten hier
we motten daar
en d'r is zoveel dat niet mag

 maar in de nacht
 zijn we vrij
 geen tijd te verspillen

 geen motten maar mogen
 we doen wat we willen

 we dansen de duistere uren voorbij
 we zijn vrij we zijn vrij
 zolang niemand kijkt

's ochtends gaat de wekker
en mot je weer rechtop
de slaap nog in je ogen
en met 'n houten kop

ze duwen je de dag in
dan mot je aan de bak
goed binnen de lijntjes
lopen in de pas

oooooooohhhh
we motten al zoveel
we motten al zoveel

we motten dit
we motten dat
we motten heel de dag

we motten al zoveel
we motten al zoveel
we motten hier
we motten daar
en d'r is zoveel dat niet mag

Dan gaat de deur open met een knal, slak staat in de deuropening van de slaapzaal. De motten verbergen zich snel.

SLAK wat moet DAT het is al middernacht geweest STILTE er zijn er hier die morgen moeten WERKEN JA

Slak vertrekt chagrijnig. Dan springen de motten weer tevoorschijn.

MOT ALLEMAAL!

we motten al zoveel
we motten al zoveel
we motten dit
we motten dat
we motten heel de dag

we motten al zoveel
we motten al zoveel
we motten hier
we motten daar
en d'r is zoveel dat niet mag

Slak verschijnt weer.

SLAK en NU stil!

14) DATUM

Aan het ontbijt, in de eetzaal. Aan tafel met Bidsprinkhaan, Huisvlieg, Hooiwagen, Mug.

BIDSP Hoho, héhé, zeggen wij geen dank meer tegenwoordig?

ERIK Waarvoor?

BIDSP Het eten vanzelfsprekend.

De bidsprinkhaan vouwt de handen.

BIDS *Oh Grote Zwerm in het ons hoog boven
leidt ons in de eeuwige graanvelden
en neem ons op in uw veelvuldigheid
zodat wij nimmernooit alleen*

ERIK Amen?

BIDS Het is misschien een simpel gebed,
maar waar ik vandaan kom was het verboden.
Hier ben ik vrij.

MUG Behalve dan dat je hier niet weg mag.

BIDS Vrij in gedachten.

HOOIW Natuurlijk mag je wel weg,
alleen mag je dan niet terug.

MUG Behalve dan natuurlijk voor je pleit.

ERIK Pleit?

HUISVLIEG Juist.

BIDS Zeg, werd jij vervolgd,
waar jij vandaan komt?

ERIK Vervolgd?

BIDS Dat je niet de dingen mag doen die je wil,
maar wel dingen moet doen die je niet wil.

ERIK Ik moet veel dingen doen die ik niet wil.

HUISVLIEG Dat klinkt heel verdrietig.

ERIK Ik ga niet huilen hoor.

HUISVLIEG Huilen kan je pleit wel helpen.

ERIK Wat is een pleit?

BIDS Waar ik vandaan kom,
probeerden ze me te onthoofden!

MUG Zijn vrouw heeft geprobeerd zijn kop eraf te bijten.

ERIK Dat is toch meestal zo, bij bidsprinkhanen?

BIDS Dat iets traditie is,
betekent nog niet dat het normaal zou mogen zijn.

ERIK Het spijt me heel erg voor je.

HUISVLIEG We hebben allemaal wel een pleit.
Hij is echt niet de zieligste hier.

HOOIW Het is geen wedstrijdje.

HUISVLIEG Ze hadden vliegenvangers opgehangen,
we wisten niet wat het waren,
maar ze roken heerlijk en wij hadden honger,
mijn broertjes, zusjes en ik.

Hij snikt.

HUISVLIEG En nu ben ik alleen.

MUG Ons volk wordt bestreden met alles wat omhanden is,
elektriciteit, giftige gassen, muggenmeppers,
terwijl wij, wij willen alleen ons liedje zingen en ons glaasje drinken.

HOOIW Ze wilden me mijn poten uittrekken.

BIDS Wij zijn allemaal op drift geraakt
omdat het ons thuis onmogelijk werd gemaakt te leven.

MUG En niemand weet waarom.

ERIK Omdat jullie overlast geven.

HUISVLIEG Pardon?

ERIK Jij zit met poeppootjes op het eten,
jij vreet hele graanvelden kaal,
jij prikt en zuigt bloed,
en jij, nou ja, jij lijkt heel veel op een echte spin
en mensen zijn bang voor spinnen.

HOOIW Ik b n een echte spin!

ERIK Ja sorry, natuurlijk.

HUISVLIEG Ik heb toch meestal geen poeppootjes?

BIDS Denk jij echt zo over ons?

ERIK Ik? Nee! Ik niet!
Mensen vinden dat.

BIDS Het zijn mensen die ons vergiftigen,
vernietigen, verketteren!

ERIK Stomme mensen.

HOOIW Sadisten!

ERIK Ja!

MUG En dan zijn wij de overlast?

HUISVL Bewaar het voor je pleit.

ERIK Pleit?

HUISVLIEG Heb je al een datum?

ERIK Een datum?

MUG Voor je pleit!

ERIK Wat is dat toch?

BIDS Mijn god! Jij bent helemaal niet voorbereid.

HUISVLIEG Waarin je je geval bepleit.

HOOIW En wat je bijdrage is.

MUG Iedereen hier moet iets doen.

BIDS Iets kunnen.

HUISVLIEG Je moet van nut zijn.

HOOIW Je moet iets komen brengen.

MUG Of kom je alleen iets halen?

HUISVLIEG Want dan moet je weg.

ERIK Waarheen?

HOOIW Precies!

ERIK Ik weet niet eens hoe ik thuis moet komen.

BIDS Niemand van ons.

HUISVLIEG Wat zijn wij toch allemaal vreselijk zielig!

BIDS Je moet wel iets nuttigs kunnen hoor.

ERIK Oh.

BIDS Anders kan je je pleit wel vergeten.

Het ontbijt is over, de insecten brengen hun borden naar de afwasduizendpoot.

15) SLOKJE

De mug neemt Erik even apart.

MUG Zou ik misschien een slokje van je mogen?

ERIK Ik ben toch geen drinken?

MUG Alles wat leeft is eten en drinken,
vooral de mens,
zeker voor een mug als ik.

ERIK Oh.

MUG Je ruikt heerlijk.

ERIK Ik wil niet dat je me prikt.

MUG Nee, dat snap ik, prima prima.
Zo. Dus. Een mens hè.
Die zijn hier niet zo populair.

ERIK Je gaat me toch niet verraden?

MUG We vertrouwen de mensen hier niet zo.
Denken alleen maar aan zichzelf.

ERIK Ik toch niet?

MUG Nee jij niet.
Jij zou het bijvoorbeeld geen enkel probleem vinden
om een dorstige mug een slokje van je bloed te geven, toch?

Erik twijfelt, dan worden ze opgeschrikt door groot kabaal.

De slak komt binnenrennen.

SLAK jaja JAJA ramspoed en ellende RAMPSPOED EN ELLENDE

16) EEN ESCALERENDE KWESTIE

- ERIK Wat is er aan de hand?
- SLAK aan de hand aan de hand ER IS NIKS AAN DE HAND mag ik alsjeblieft rekenen op enige DISCRETIE hier word ik op afgerekend
- BIDS Waarop dan?
- SLAK OP NIKS ja hoor dat kan er ook nog wel bij alsof ik niet al MEER DAN GENOEG op mijn bordje heb liggen nou DAT HEB IK DUS WEL zou je even met me mee willen komen
- ERIK Ik?
- HOOIW Word eerst maar even rustig.
- SLAK rustig TERWIJL ALLES INSTORT ik doe mijn best hè ik maar ALS JULLIE NIET MEEWERKEN kan ik niet snap je moet ik alles in mijn eentje
- HUISVLIEG Wat is er gebeurd?
- BIDS Ik denk iets vreselijks.
- SLAK wie zegt dat ER IS NIKS GEBEURD maar ik zou je toch even willen verzoeken met me mee te komen
- MUG Wat heeft hij gedaan?
- ERIK Ik heb niks gedaan!
- SLAK OH nee oh nee en we LIGGEN al niet zo lekker in de PERS
- HOOIW Laten we even allemaal rustig blijven
- SLAK als jij je kan veroorloven RUSTIG te blijven BLIJF jij dan maar lekker rustig ik IK heb hier een escalerende KWESTIE aan de gang in KAMER VEERTIEN
- ERIK Wat is er met kamer veertien?
- SLAK als ik dat zou weten zou ik HET NIET hoeven vragen natuurlijk
- MUG Nee.
- BIDS Ja.
- HUISVLIEG Logisch.

Ze staan voor kamer veertien.

- SLAK de kamer van meneer rups hij is niet aan het ONTBIJT verschenen dus ik dacht ik nou ja toch een oogje IN HET ZEIL want hé wie krijgt de schuld als er doden vallen
- HOOIW Doden?
- SLAK HET OPVANG altijd weer als iemand ernaar vraagt zeg dan dat ik A-DE-QUAAT gehandeld heb mug jij bent mijn getuige
- MUG Zeker.
- ERIK Ik ook.

SLAK getuige MISSCHIEN maar misschien pas jij meer in een andere rol of niet jij vreemde
vreemdsoortige misschien WEET JIJ MEER van de MISDAAD in kamer veertien

MUG Misdaad!

BIDS Hij?

HOOIW Ojee.

ERIK Ik weet van niks!

SLAK nee dat zou ik ook zeggen ALS IK IEMAND VERMOORD HAD

ERIK Ik heb niemand vermoord!

SLAK ik vind het HEEL VERDACHT dat jij er net één dagje bent en hopsaflop DAAR LIGT
MENEER RUPS vastgebonden in een hoekje

Slak zwaait de deur open. De insecten schrikken.

INSECTEN Oh!

SLAK oh! ja! OH JA en wat heb jij daarop te zeggen JIJ

ERIK Die is niet dood.

BIDS Die is anders wel stokstijf stil.

HOOIW Misschien moeten we de wantsen bellen.

ERIK Nee!

SLAK o o O liever verwittig ik geen ENKELE autoriteit zodra de uniformen komen KRIJG JE
MISVERSTANDEN maar wat moet ik dan WAT MOET IK DAN

HUISVLIEG Dat ziet er niet goed voor je uit.

MUG Ik denk niet dat jij nog een datum voor je pleit krijgt.

ERIK Maar het is een pop!

BIDS Dat is geen pop.

SLAK EEN POP nee nou wordt ie mooi DAT IS RUPS

HUISVLIEG Gisteren nog levend en nu...

BIDS Ingesnoerd en stil...

SLAK DOOD!

HOOIW Zo tragisch...

ERIK Of een cocon.

SLAK waar heb jij HET toch helemaal over?

ERIK Als een rups vlinder wil worden, dan spint hij zich in.
Dat heet dan een pop. Of een cocon.

En na een tijdje komt hij eruit en is een vlinder.
Dat is de natuurlijke loop der dingen.

- HOOIW Wat knap dat jij dat weet.
- SLAK maar waarom moet dat hier WAAROM ik heb het AL MOEILIK GENOEG
- ERIK Daar kan een rups niet veel aan doen.
Als het tijd is voor verandering, dan moet hij veranderen.
- MUG Alle ellende begint met verandering.
- ERIK Insecten moeten hun instinct volgen.
Ze kunnen niet anders.
- HOOIW Instinct?
- HUISVLIEG Wat stinkt?
- MUG Wie stinkt?
- BIDS Ik niet hoor!
- SLAK er stinkt hier NIKS in mijn OPVANG ben je nou helemaal!
- HOOIW We zitten hier anders wel naast het drollenveldje.
- ERIK Instinct. Dat hebben jullie allemaal.
Je hoeft het maar te volgen en je komt uit waar je moet zijn.
Terwijl ik, ik heb geen instinct, ik heb alleen maar verstand.
Ik moet zelf beslissingen maken. En waar leidt dat toe?
- SLAK maar wat moeten we NU ondertussen met meneer rups?
- ERIK Helemaal niks.
Wat vanzelf gaat, gaat vanzelf.
- HOOIW Hoe weet jij al die dingen?
- ERIK Gewoon, *YouTube premium*.
- HOOIW Noem dat maar gewoon, een geleerde!
- ERIK Als ik groot word wil ik professor zijn in de insectologie.
- MUG Dat is geweldig!
- HUISVL Nee dat is vreselijk treurig.
- HOOIW Weten is toch niet treurig?
- HUISVLIEG Het is treurig dat een geleerde een vluchteding is.
- BIDS Eens een vluchteding altijd een vluchteding.
- HUISVLIEG Veel zal er wel niet van je terecht komen.
- MUG En je zal je nooit meer ergens echt thuis voelen.

HUISVLIEG Nooit ergens thuis, nooit meer familie,
nooit meer omarmd door wie van je houdt.

ERIK Maar dat is vreselijk.

HUISVLIEG Ja. Vreselijk zielig allemaal.

ERIK Ja.

HUISVLIEG Ja. Vooral voor mij.

17) MAAR ÉÉN MENSJE

Tijd verloopt, Erik voelt zich verdrietig.

In de slaapzaal.

VOICE-OVER De dagen rekken zich uit in het Opvang,
waar al wat bepoot of bevleugeld is
zich door de tijd heen worstelt,
zijn plek bevecht in de kringloop van het leven,
en Erik steeds beter begrijpt dat hij als mens maar weinig voorstelt.

ERIK Niet.

VOICE-OVER Een jongetje van nut voor niks.

Erik.

Het is maar één mensje.

Wat komt hij nou helemaal brengen?

Erik drukt een kussen over zijn oren.

VOICE-OVER Er is helemaal geen reden waarom hij eigenlijk bestaat.

Van onder het kussen.

ERIK Wel.

VOICE-OVER Wat dan?

ERIK ...

VOICE-OVER Precies.

Korte stilte.

VOICE-OVER De schemer duwt het daglicht weg,
al wat onder de zon scharrelt vindt de omarming van de sluimer,
slaapt de slaap van het eerlijke insect

maar wie niet tot rust kan komen woelt en draait, piekert en maalt.

ERIK Ja wees nou maar stil.

VOICE-OVER Voor hem brengt de nacht geen rust,
maar grijpt de eenzaamheid hem in zijn hart.

ERIK Zo kan ik toch niet slapen.

VOICE-OVER Ja, stil, stil zijn we,
we laten de dagdiertjes dromen
en gunnen het donker aan de wezens van de nacht
die gewend zijn aan de stilte.

GLIMWORM Sst!

VOICE-OVER Ssssst.

18) WEET JE WAT JIJ MOT DOEN

Die avond, in de slaapzaal. Mot ziet dat Erik wakker is. De Glimworm aan de muur slaapt, gloeit maar een beetje (nachtlicht).

MOT Ben jij soms ook een nachtdier?

ERIK Ik kan gewoon niet slapen.

MOT Jaja ja ja dan mot jij een nachtdier wezen dus.

GILMWORM Stilte alstublieft!

ERIK Het is omdat ik mijn denken niet uit kan zetten.

MOT Oh. Dat heb ik ook wel eens.
Dan zoek ik gewoon een gloeilamp om omheen te dansen.
Of een kaarsvlam.
Zodra ik in beweging ben, denk ik nergens meer aan.
Pas als ik stil val gaat het mis.
Dus ik mot gewoon niet stilvallen.
Want dan ga je missen.
Je vader, je moeder...

ERIK Ik heb geen vader.

MOT Dat scheelt. Kan je hem ook niet missen.

ERIK Als ik niet kon slapen kwam hij altijd naast me liggen.
Dan pakte hij me vast en neuriede hij liedjes in mijn oren.

Soms werd het zo druk in mijn hoofd dat ik niks kon dan roepen en huilen
en als hij me dan vast had, dan werd ik weer rustig.

MOT Ga je nou janken?

GILMWORM Stilte alstublieft!

MOT Je kan wel verlangen naar wat je kwijt bent,
maar wat heeft dat voor zin?

Wees tevreden met wat je hebt.

ERIK Ik kan hier toch niet altijd blijven?

GILMWORM Stilte alstublieft!

MOT Wil je naar huis?

ERIK Thuis ben ik alleen maar verdrietig.

MOT Ik heb mijn vader nooit gekend.
Sinds ik uit het ei gekropen ben, heb ik het alleen motten rooien.

ERIK Dat is triest.

MOT Alleen als je er te lang bij stil blijft staan.
Mot je niet doen.

ERIK Nee.

MOT Weet je wat jij mot doen?

ERIK Nou?

Mot geeft een pets tegen de glimworm die fel opgloeit.

GLIMWORM Mag het licht uit!

MOT Dansen.

ERIK Dansen?

VOICE-OVER Ja, wanneer de nacht op haar holst is
en het donker het diepst,
zijn de ondermaanse dieren
op hun wakkerst
en hun wildst

en dan roept hun instinct dat ze moeten –

Mot geeft een pets tegen de glimworm die fel opgloeit.

MOT Dansen!

Mot begint te dansen.

19) LIED VAN DE DRONKEN SNUITKEVERS

Iedereen danst!

we walsen we zwieren we torren we mieren
we steken de voelsprietten uit
we frotten krioelen wriemelen kroelen
we drinken ons dol
aan gefermenteerd fruit

onze voeten wervelen
we dansen op de lucht
op pirouettes draaien we
tot de maan en terug

we drinken tot de ochtend
haar stralen op ons schijnt
en drinken door tot ook die dag
weer in de nacht verdwijnt

we walsen we zwieren we torren we mieren
we steken de voelsprietten uit
we frotten krioelen wriemelen kroelen
we drinken ons dol
aan gefermenteerd fruit

vier met ons het leven
we lachen om de dood
zolang er lucht is, is er adem
zolang er drank is, is er hoop!

we walsen we zwieren we torren we mieren
we steken de voelsprietten uit
we frotten krioelen wriemelen kroelen
we drinken ons dol
aan gefermenteerd fruit

vier met ons het leven
we lachen om de dood
zolang er lucht is, is er adem
zolang er drank is, is er hoop!

vier met ons het leven
we lachen om de dood
zolang er lucht is, is er adem
zolang er drank is, is er hoop!

PAUZE

20) VLINDER

In de eetzaal in het Opvang.

HOOIW Volgens mij heb jij niet zo goed geslapen.

ERIK Ik heb gedanst.

HUISVLIEG Met Mot?

ERIK De hele nacht.

Dan maakt de Vlinder hun entree.

ERIK Wauw!

HOOIW Wat is dat?

ERIK Dat is de rups!

BIDS Ach nee.

HUISVL Natuurlijk niet.

BIDS Dat is geen rups.

ERIK Nee, het is dus een vlinder.

BIDS Zo'n vlinder heb ik nog nooit gezien.

ERIK Ik ook niet!

VLINDER Bon dia bongiorno bon jovi.

ERIK Zo mooi...

HOOIW Maar wat voor vlinder is het?

VLINDER Ek bin una *papiliona iridis*.
Regenboogvlinder.

ERIK Die ken ik niet!

VLINDER Ek bin nuovo-nieuw.

BIDS Kan dat zomaar?

VLINDER Naturelletuurlijkemente.
As je eggie willewil,
kan jedereen sigselfie opnuovo uitvinden.

Slak komt binnenrennen.

SLAK niet niet NIET ramspoed en ELLENDE waarom moet mij dit allemaal weer
overkomen MENEER RUPS IS VERMOORD

HOOIW Alweer?

SLAK en jij HEBT het gedaan!

VLINDER Io?

SLAK ik zag dit vreselijk VREEMDE wezen uit de kamer van meneer RUPS sluipen en daar KAMER VEERTIEN zag ik niks dan EEN LEGE HULS je hebt hem opgevrotten leeggezogen weggeknaagd

BIDS Zeg mijn beste, in de insectenwereld is het vaak eten of gegeten worden.

SLAK wat zullen de AUTORITEITEN hier wel niet van denken het is SCHANDE jij hebt meneer RUPS vermoord

VLINDER Si.

SLAK zie je wel!

VLINDER En no.

SLAK hoe kan IETS nu WAAR ZIJN en niet waar ZIJN tegelijk?

VLINDER Monsieur Rups is ten einde finito ja.

SLAK Aha!

VLINDER Maarrrr hij leeft nog vivere voort.

SLAK Wat?

VLINDER In mio verleden.

SLAK ik snap ER geen VLIEGENSTRONTJE VAN

VLINDER Once upon a ooit was io Meneer Rups, nu ben ek losse van dat allemale.

ERIK Dit wás meneer rups.

SLAK PROEST!

ERIK Rups is verpopt.

SLAK waar heb jij HET toch helemaal over?

ERIK Dat heb ik toch proberen uit te leggen?
Dat een rups eerst een rups is
en daarna een pop
en dan nu dus een vlinder.

VLINDER Exactezjuuste.

ERIK Een heel erg mooie prachtige vlinder zelfs.

VLINDER Ahmercikes.

SLAK ik vermoed ILLEGALITEITEN als jij hebt GELOGEN over IDENTITEIT EN AFKOMST

VLINDER Gelolo ja, khei lieglieg geleugen, ma vooralle gegen misellef,
now bin ek finallemente uit de pop gekomen,
now bin ik finallemente wie ek immer al waar.

SLAK IDENTITEITSFRAUDE is een GRONDSLAG je verblijf IN het Opvang TE termineren

VLINDER Ek wille ook nie blijvestay.

HOOIW Waar moet je dan heen?

VLINDER Ek ga-go de Weije Worreld in,
op aventura!

ERIK Mag ik mee?

HOOIW Dat kan niet!

BIDS Dat gaat niet!

HUISVL Wie weg gaat komt hier nooit meer terug.

ERIK Het is gek, maar ik voel een soort drang, naar buiten.

HUISVL Ik dacht dat we vrienden waren!

ERIK Ik zal altijd bij je blijven.

HUISVL Oh gelukkig.

ERIK In je gedachten.

VLINDER Bonbon. Tu moet altijd your harte volgen corazón!

ERIK Vroeger wilde ik alleen maar binnenblijven.

VLINDER Ah si, isolatio in solitudio, ek ken da la ja,
dan make fan ton lijf ton gevangesjap,
dan come d'r nooinimmer out,
behaffe asse yourself befreed.

HUISVL En je pleit dan?

BID Wie in de illegaliteit verdwijnt
zal vroeg of laat worden uitgezet.

ERIK Ik wil op avontuur!

HOOIW Doodeng.

VLINDER Du moete nie door angst een beefbeef laten leiden,
die worreld esta bjüty esta tutti wondervol.
Kom. We flyvlie naar die sonne en die blommies
na die wijdte van de velders et la forrests.

Ze vertrekken. Misschien komen ze tijdens hun vlucht langs de wantsen en / of het lieveheersbeestje.

21) WRIEMELAARS EN MOZESKRIEBELAARS

Een tijd later. Bij de Eendagsvlieg, die voor het moment leeft. Ze genieten van het leven.

EENDAGSVLIEG Weet je, je moet het moment plukken,
anders gaat het zo voorbij.

ERIK Ja.

EENDVL Elke dag is je laatste snap je.

VLINDER Het now esta die enige moment.

EENDVL Maak je geen zorgen over de dag van morgen,
dat zeg ik, ik zeg altijd: als je wat maakt,
maak dan wat moois.

VLINDER Si.

EENDVL Snap je wat ik aan het bedoelen ben, gap?

ERIK Leef niet in de toekomst
maar leef in het nu!

EENDVL Neem nog wat papavernectar.

ERIK Nee dank je.

EENDVL Zo saai als een grijze regendaas.

tegen Vlinder

EENDVL Zeg Vlinnie, waarom ben jij zo stil?

Vlinder zegt niks.

EENDVL Lekker mafklapper dajje d'r bent.

tegen Erik

EENDVL Zeker geen slokkie?
Neem ik er twee.

ERIK Weet je zeker dat je niet genoeg hebt gehad?

EENDVL Zeker weten zeker weten ik maal niet om zekerheid E'tje,
kijk weet je, wij zijn anders dan al die anderen,
die veelpotige wriemelaars en mozeskriebelaars
die niets vragen en niets begeren dan dicht tegen de aarde gedrukt
rond te scharrelen, eten en eitjes leggen, that's it,
gelukkige slaven van de zwaartekracht snappievoe.

De Vlinder begint vreselijk te beven.

EENDVL Kijk nou die zit helemaal te sjeeken!

ERIK Wat is er aan de hand?

EENDVL Van het padje af, lekker man, trippie trippie!

ERIK Voel je je wel goed?

VLINDER Ik have mi no nimmer so koet kefoelt!

ERIK Echt?

VLINDER Lookie dan: loekie na da wa da flindert!

Een andere vlinder, net zo bont en uitbundig, fladdert rond een pioenroos.

EENDVL Sowhee!

ERIK Jij bent toch de enige van jouw soort?

VLINDER Ja! Ma nein!
Io sono non solo, not allein!

ERIK Dat is fijn.

VLINDER Fijn? It is, come si dice, magica poëtica,
boem boem, ici Corazon!

ERIK Dat begrijp ik allemaal niet.

VLINDER No mi no capito ook niet!

ERIK Oh wacht eens even... ik denk...
zou je vlinders in je buik hebben?

EENDVL Nee gap, dat is kannibalisme,

ERIK Verliefd, bedoel ik.

VLINDER 'Verliefd'?
Qua essa es?

ERIK Nogal hopeloos is dat.

VLINDER Hopa losa si?
Es benne du ooit 'verliefd'?

ERIK Oh, nou, eh, ik vind je wel leuk, maar eh, ik weet niet of... oh!
He bedoelt in het algemeen! Haha, ik eh...
Nou... ik heb dan toch wel eens iets gevoeld een keer,
maar ik dacht dat ik misschien iets verkeerd gegeten had.

VLINDER Y?

ERIK Dat was het niet.

EENDVL En toen?

ERIK Toen heb ik heel lang nagedacht.

EENDVL Klassieke fout, teveel denken;
dan gaat het doen voorbij.

ERIK Op een dag had ik bijna al mijn moed verzamelt,
maar toen was ze verhuisd. Weg foetsie nooit meer gezien.

EENDVL Tragisch man.

ERIK Ja.

EENDVL Dat gebeurt er als je je door angst laat leiden.

ERIK Soms lijkt het of iedereen waar ik blij van word verdwijnt.

VLINDER Dusse wadadde de que moet ek nu doe?

ERIK Ja, nou, je moet de ander dus het hof maken, schijnt.

VLINDER 'Hof'?

ERIK Ja.

EENDVL Dat klinkt heel raar.

ERIK Ja, ja de liefde is heel raar.

VLINDER Was ist hof?

ERIK Ik geloof dat je de ander dan aan moet spreken.

EENDVL Praten praten praten...

ERIK En dat je dan complimentjes geeft.

VLINDER Qweh?

ERIK Dat je zegt: wat zie je er leuk uit,
of wat zit je haar goed ofzo.

VLINDER Ah nee ni no!
Da durf ek nooi!

ERIK Of een cadeautje,
iedereen krijgt graag cadeautjes.

VLINDER Io have no geld no niks no niet.

ERIK Nee.
Ik heb ook wel eens gehoord
dat liefde niet gaat over woorden of spullen
maar over wat je dóet.

VLINDER Wa moek'ek doe dan!

ERIK Misschien maakt het niet uit wát je doet,
als je maar íets doet.

VLINDER Dan blief da no ma ein ding über!
Danzen!

EENDVL Ja! Dansen!

Vlinder fladdert achter hun evenbeeld aan.

Ze dansen een prachtige vlinderdans.

EENDVL Mooi hè, de liefde.
ERIK Nou ik weet niet hoor,
ik vind het wel lang genoeg duren nu.
EENDVL Jaloers?
ERIK Natuurlijk niet.
EENDVL Nee.
ERIK Maar je moet vrienden
ook niet te lang laten wachten.

De vlinders kussen en vliegen steeds hoger en hoger.

ERIK Wat doen ze nu?

Tot ze in het licht van de zon verdwijnen.

ERIK Waar zijn ze nu?

EENDVL Uit je handen geflipt.

ERIK Wat?

EENDVL Die gaan een leven bouwen samen.

ERIK En ik dan?

EENDVL Liefde, gap, heeft genoeg aan zichzelf.

ERIK En ik dan?

EENDVL Als je iets had willen zeggen
dan had je dat eerder moeten doen.

ERIK Ik had nooit moeten helpen!

EENDVL Zo gaat dat gap, soms help je iemand verder
en als iemand dan verder gaat dan gaat 'ie jou voorbij.
Wauw diep!

ERIK Dat is niet eerlijk!

EENDVL Eerlijk? Wie heeft het over eerlijk?
We hebben over het leven man,
de leventje. Alles gaat voorbij.

ERIK Als jij maar blijft, hè, jij blijft, hè?

EENDVL Ja. Nou. Dat wil zeggen...

ERIK Wij zijn vrienden voor het leven toch?

EENDVL Dat zijn we zeker. Maar...

ERIK Maar wat?

EENDVL Ik slorp nog wat papavernectar
en dan verruil ik helemaal heppiepeppie
het tijdelijke voor de eeuwige jachtvelden.

ERIK Wat zeg je nou?

EENDVL Ik ben een eendagsvlieg, lieve jongen,
en mijn ene dag zit er bijna op.

ERIK Niet!

EENDVL Kom, kom naast me zitten,
we genieten van mijn eerste zonsondergang
die tegelijkertijd ook m'n laatste is, te gek!

ERIK Ik wil het niet!

EENDVL *One day I'll fly away...*
Snap je? Onedayfly?

ERIK Ik wil niet dat je doodgaat.

EENDVL *See you on the flipside* makker.

De eendagsvlieg sterft.

ERIK Waarom moet ik alles in mijn eentje doen!

VOICE-OVER Op het moment van zijn diepste eenzaamheid
staat het mensenjong op een kruispunt.

ERIK Ga weg!

VOICE-OVER Blijft hij zich hopeloos en hulpeloos door het leven voortduwen
of besluit hij zelf stappen te nemen en richting te bepalen.

ERIK Waarom is hij dood?

VOICE-OVER De *Ephemeroptera* zijn niet gemaakt voor een lang leven.

ERIK En papa?

VOICE-OVER Het was zijn tijd.

ERIK Waarom moest hij dood?

VOICE-OVER Dat moest hij niet.
Dat ging hij gewoon.

ERIK Maar waarom?

VOICE-OVER Hij kreeg geen lucht.
Wat leeft heeft lucht nodig.
Anders sterft het.

ERIK Ik ben hem al bijna vergeten.
Zo lang geleden is het.

VOICE-OVER Weet je nog hoe hij je vroeger vastpakte
als je overstuur was?

ERIK Ja.

VOICE-OVER En dat je dan rustig werd?

ERIK Ik weet niet wat ik moet doen.

VOICE-OVER Je moet jezelf vastpakken.

ERIK Help me.

VOICE-OVER Je moet jezelf vastpakken.

ERIK Zo?

Erik slaat zijn armen om zich heen.

VOICE-OVER Ja.

Erik rolt zich op tot een balletje op de grond.

22) LIED: DOOD DOOD DOOD

Een koor van doodgravertjes / aaskevertjes, de kadaveropruimingsdienst van Het Plantsoentje, sleept de dode eendagsvlieg zingend met zich mee.

DOODGR'S ♪ Dood dood dood
benst 't dood benst 't dood?

CONTR' dood dood dood
hebs 't geen asem bens 't dood

DOODGR'S ♪ Dood dood dood
benst 't dood benst 't dood?

CONTR' dood dood dood
hebst 't geen asem bens 't dood

De doodgravertjes verdwijnen, met het lijk van eendagsvlieg, in de grond.

23) PAK HET VERSCHEUR HET VREET HET

Hier is de schaduwzijde van het Plantsoentje. De achterbuurt. Smerig, vol gevaar en schimmige types. Erik voelt zich opgejaagd. Uit een schaduw piepen verschillende plaaginsecten.

VOICE-OVER De achterkant van het plantsoentje.

PLAAGINSECTEN hé

VOICE-OVER De schaduwzijde.

PLAAGINSECTEN ruikt lekker.

VOICE-OVER Hier heeft de zon nog nooit geschinen.

PLAAGINSECTEN sssshht

VOICE-OVER Hier wriemelt het gevaar.

PLAAGINSECTEN hhhhaaaaa

VOICE-OVER Klaar om toe te happen.

PLAAGINSECTEN aaaaapppp

VOICE-OVER Erik is verdwaald.

PLAAGINSECTEN verdwaald...

VOICE-OVER Hij voelt zich opgejaagd.

PLAAGINSECTEN ahhhh

kom eens

kleintje

kom maar

wees niet bang

Erik komt dicht bij een schaduw, dan probeert een klauw hem te grijpen.

ERIK Au!

PLAAGINSECTEN grijp het

bijt het

lekker!

ERIK Laat me met rust!

PLAAGINSECTEN ahhh

het is bang

bangbang

pak het!

verscheur het!

vreet het!

Erik probeert te vluchten, maar struikelt over een gebruikte injectiespuit en valt in een spinnenweb.

ERIK Help!

Hij wil zich losrukken, maar hoe meer hij beweegt, hoe meer hij vast komt te zitten. Dan klinken zware stappen en een diep trillen, alsof er snaren aangespannen en losgelaten worden. Erik zit in een web.

PLAAGINSECTEN nee nee!

jammer jammer!

weg weg!

De plaaginsecten haasten zich weg. Een enorme spin verschijnt. Ze klinkt vriendelijk.

24) SLOBBER SLOBBER

- SPIN Wat hebben we hier.
- ERIK Ik lijk een beetje vast te zitten.
- SPIN Jaja. U zit onverbiddelijk vast in een web.
Bijgevalligerwijs mijn web, onfortuinlijk genoeg.
- ERIK Het spijt me heel erg.
- SPIN Spijt is nergens voor nodig,
Gedane zaken nemen geen keer.
- ERIK Oh nou heel fijn dank u wel.
- SPIN Desniettenstaande gaat het hier om wederrechtelijke beschadiging
van mijn woon- en werkomgeving.
- ERIK Ja, nee, natuurlijk.
Maar wat betekent dat?
- SPIN Schadevergoeding.
- ERIK Oh.
- SPIN Ja.
- ERIK Ik heb helemaal geen geld.
- SPIN Och. Ach. Daar komen we onderling wel uit.
Ik zou u allereerst een beetje in kunnen spinselen.
- ERIK In kunnen spinselen?
- SPIN Als onderpand, snapt u?
Een stukje zekerheid mijn kant op.
Daar voelt men doorgaans niets van.
- ERIK En dan?
- SPIN Dan, ach, breng ik wat speeksel bij u in.
Dat is maar een klein prikje hoor,
daar voelt men doorgaans niets van.
- ERIK Hm.
- SPIN Daarna laat ik u met rust.
U, ondertussenlijk, of nou ja, uw vlees
zal dan oplossen tot een papje.
- ERIK Een papje!
- SPIN En dan slobber ik u zo naar binnen.
- ERIK Ik wil niet opgeslobberd worden!
- SPIN Slobberslobber.

ERIK Doe normaal, ik wil nog helemaal niet dood,
 dit mag niet dit is oneerlijk dit is zo gemeen!

De spin maakt zich klaar Erik te grijpen. Ze verheft zich op haar achterpoten en doet een uitval. In paniek en angst tilt Erik de injectiespuit op waar hij eerder over gestruikeld was. De spin stort zich op Erik. De naald gaat dwars door de spin heen, die met een krakend, blubberig geluid op Erik valt.

25) IS 'T NOG VAN PLANS TE GAAN?

De spin ligt zwaar op Erik, waarvan enkel een voet onder het grote spinnenlijk uitsteekt. Uit de spin lekt een vieze blubber. Zo nu en dan trekt een pootje in een onwillekeurige spasme.

DOODGR Benst 't dood?
DOODGR Dood dood?
DOODGR As't'r geen asem in zits dan benst 't dood.
DOODGR Prik es.
DOODGR Prik sellef es.
DOODGR Bangbeks.
DOODGR Lafsels.
DOODGR Dunpoepers.
DOODGR Jij benst sellef dunpoeper.
DOODGR Ik sal 't wel.

Een doodgravertje prikt in de spin, de poten trillen.

DOODGR'S Ah! Ah! Ah!

De doodgravertjes rennen weg, komen weer dichterbij als de spin weer bewegingsloos ligt.

DOODGR Neks neks da was neks.
DOODGR Natrekkings.
DOODGR 't Benst dood.

De doodgravers halen de spin uit elkaar. Erik verschijnt onder het lijk.

DOODGR Nog ene!
DOODGR Lekkerlekker!

Erik maakt een geluid, beweegt een beetje.

DOODGR Och ach och ach!
DOODGR Jammerjammer...
ERIK Waar is die spin gebleven?
DOODGR Reeds begraafd, al ondergrons.
ERIK Dood?
DOODGR Jaja lekkerlekker.
ERIK Oh wat erg, dat was helemaal niet de bedoeling.
DOODGR Ergs?

DOODGR De dood dood is niet ergs.
DOODGR Benst 't ook nog van plans te gaan?
ERIK Gaan?
DOODGR Kassiewijl hops glups kgst.
DOODGR Wij hebst al een kuil gegravd!
ERIK Ik ben wel een beetje duizelig ja.
DOODGR [*blij*] Ah!
ERIK Maar als ik wat gegeten hebt trekt dat vast wel weer bij.
DOODGR [*teleurgesteld*] Aahh...

De doodgravers trekken weg, er blijft er eentje dralen bij Erik.

ERIK Ik heb zo'n vreselijke honger.
DOODGR Wilst 't anders mee na mij huis om 'n stuksje te eten?
ERIK Je moet wel beloven me niet op te eten.
DOODGR Waar sietst 't mij voor aan!
Ik bens 'n aaskever, geen moordenaar!
ERIK Nou goed, maar ik hou je in de gaten.

De doodgraver vertrekt. Erik volgt hem.

Als ze onder de aarde zijn verdwenen, lopen de wantsen langs.

WANTS 1 Ik zweer het je, ik ruik het gewoon.
WANTS 2 Er hangt hier inderdaad een mensenstank ja.
WANTS 1 *tegen het publiek*
Jullie iets gezien?
WANTS 2 Niet te doen, wat een gore mensenwalm.

Wants 1 ziet het lieveheersbeestje.

WANTS 1 Jij zeker ook niks gezien zeker, nietsnut!
WANTS 2 Kan je wel woke wezen
maar echt wakker ben je niet hè.
WANTS 1 Nou, weg jij!

Ze jagen het lieveheersbeestje, dat staat te posten met een protestbord, weg.

26) NOOI MEER WEGS

Ze lopen door een smalle, onderaardse gang. Naargeestig. Hier en daar liggen achter- en voorpoten, vleugels, dekschilden, voelsprietjes en onverteerd gebleven stukjes worm.

DOODGR Vindst 't ervan? Smooi hier tog?

ERIK Jaja. Heel mooi hoor.

DOODGR Tog?

ERIK Het ruikt hier een beetje vreemd.

DOODGR Slekker juis.

ERIK En ik vind het ook niet echt leuk als mijn moeder zegt dat ik moet opruimen, maar ik zie hier allerlei achterpootjes en voelsprietten enzo rondslingeren.

DOODGR Slingeren?

ERIK Hier een dekschildje.

DOODGR Slekker tog! En hier sie, das nog 'n sappig stuksel wurrem!
't spuugsel loopst me in de monds!

Erik wordt er een beetje misselijk van.

DOODGR Gaatst 't wel wat met 't?

ERIK Een beetje gammel.

DOODGR Misschiens tog dood?

ERIK Laten we doorlopen.

DOODGR Jammer jammer oh kijks we sijn er.

Ze zijn bij de woning van de doodgraver, overal liggen stukjes insect. Er valt wat spookachtig licht door gaten in het plafond.

DOODGR Welkom in mij nederigse stulpsje.

In de hoek staat een mand larfjes te wriemelen.

DOODGR Dat bensten m'n kindersen.

ERIK Ach, wat schattig.

Een stem uit het donker klinkt, de man van de doodgraver.

HAAR MAN Wat hebste meebracht, vrouws?

DOODVR En dat benst m'n mans.

ERIK Erik, heet ik, aangenaam.

HAAR MAN Maar... dit beest is nog fan 't leefsel!

DOODGR Ja sgats, 't wilt nie.

HAAR MAN Van wrom wilst 't nie!
ERIK Wat wil ik niet?
DGR & MAN Dood!
ERIK Omdat ik geloof ik wil leven.
HAAR MAN Da sal 't baas nie leuks findste.
ERIK De baas?
DOODGR 't Benst 'n kakkerlaks.
HAAR MAN St!
DOODGR Ja 't sesgst self poeperloeps,
maar ik sie wat ik sie, kakkerlaks.
HAAR MAN Hadst ons 't ma nooit ontmoetseld.
DOODGR 't Kakkerlaks hebst ons helpst.
ERIK Ja, ik ken hem.
HAAR MAN Nu moets wij de rest van 't leefsel
ons schuldseel aan 't kakkerlaks betaal.
ERIK Hij heeft mij ook eens geholpen.
DOODGR Jij hebst 't tog wel meteen betaalst tog!
ERIK Nee, dat hoefde niet.
HAAR MAN Oh...
DOODGR Ach jongs wat een miserie!
HAAR MAN Nu komst 't hier nooi meer wegs.
DOODGR Wils 't dan maar een hapsje eten?
HAAR MAN Ik hebst 'n heerlijke paardenvliegs gebakst!

De man van de doodgraver dient een dampende schaal heerlijke paardenvlieg op.

Dan komt de poeperloep binnen.

POEPERLOEP Paardenvlieg!

De doodgraver en haar man zijn op slag bang en onderdanig.

DOODGR Meneer Kakkerlaks!

HAAR MAN Poeperloeps!

DOODGR Oh! Poeperloeps!

27) HUURMOORDENAAR

De poeperloep is vreselijk aardig en beleefd, zo beleefd dat het eng wordt.

POEPERLOEP Ik ben maar wachten en wachten op jullie.
Ik dacht wij hadden een deal.

DOODGR Ja, meneer Kakkerlaks, maar...

HAAR MAN Poeperloeps!

DOODGR Poeperloeps!
't Wilsde niet zo luksen met de jacht, snapst 't?
En ik wilsde niet met lege handsen komsen, en...

POEPERLOEP Deze manier jullie zullen nooit afbetalen jullie schuld.

DOODGR Ik zals extra hards mijn best doens!

POEPERLOEP Wat ik kan doen is te meenemen een van jullie lieve larfjes,
als aanbetaling, is dat wat jullie willen?

HAAR MAN Nee!

De poeperloep pakt een larfje uit de mand, snuffelt eraan.

POEPERLOEP Die ziet sappig uit.

HAAR MAN Niet mijn lievsse larfsjes!

De poeperloep klinkt opeens iets minder vriendelijk.

POEPERLOEP Dan ik stel voor dat jullie gaan aan het werk.

DOODGR Ja!

HAAR MAN Ja!

De doodgraver en haar man gaan er snel vandoor.

De poeperloep is op slag weer zeer vriendelijk.

POEPERLOEP Zo, Erik.
Wij ontmoeten weer.

ERIK Ja.

POEPERLOEP Heb een bijtje paardenvlieg.

ERIK Ik heb niet zo'n honger.

POEPERLOEP Die doodgravertjes zijn vrij nutteloos.
Ze doen niet durven te doden jij snapt?
Zij alleen nemen insecten die zijn al dood.
Dat doet niet opschieten.
Ik heb nodig iemand die kan doden voor mij.

ERIK Ja, zeg, interessant, ik denk dat ik maar eens...

POEPERLOEP Een huurmoordenaar, zeg maar.

ERIK Ok. Nou. Het was leuk. En eh...

POEPERLOEP Ik heb gezien jou, met die spin.

ERIK Dat was een ongeluk.

POEPERLOEP En ik weet jij bent mens.
Mensen vermoorden insecten.
Dat is wat zij doen.

ERIK Ik ben niet echt op zoek naar een baan.

POEPERLOEP Het is simpel: Of jij werkt voor mij,
of het zal aflopen heel slecht met jou.

ERIK Wat is dat?

POEPERLOEP Wat?

ERIK Achter je!

POEPERLOEP Ik niet trap daarin.

Een enorme buis of slang verschijnt, aan een vreemd apparaat, het lijkt te roken. Op de zijkant staat: INSEKTOKILL met een logo van een kever en een kruis erdoorheen. Het apparaat begint te brullen. Vlammen, poederwolken, een enorme zuigkracht, insecten stortten ter aarde of worden juist de buis ingezogen. Poeperloep raakt in paniek en probeert te vluchten. De doodgravers rennen naar binnen om hun larven te pakken, gillend. Iedereen is in rep en roer. Totale chaos. Het lieveheersbeestje komt langs rennen.

LIEVEH Mensengevaar! Mensengevaar! Mensengevaar!

Insecten zetten hun gasmaskers op.

Erik vlucht.

28) IN DE KNOOP

Vlucht van Erik onder de grond, onderaardse gangen, schaduwen, het is eng. Bemodderd en besmeurd probeert Erik weg te komen, wat nog niet zo makkelijk is. Dan boort zich voor hem plots het lijf van een lange regenworm door de aarde. Erik botst er met een natte pets tegenaan.

WORM Hé wat moet dat?

ERIK Hoe kom ik hier weg?

WORM Weg?

ERIK Boven!

WORM Simpel als wat. Wurmen.

ERIK Ik kan niet wurmen!

WORM Niet wurmen?
Wat ben jij voor een worm!

ERIK Geen, ik ben een mens.

WORM Ah, zo'n hulpeloos tweebeentje.
Wordt toch worm!
Blijf je lekker ondergronds.

ERIK Ik hoor hier helemaal niet.
Dit is geen leven voor een mens.

WORM Is het hier niet goed genoeg voor je?

ERIK Nee, het is gewoon...
het lijkt of ik hier niks goed kan doen.

VOICE-OVER En verder ben je ook best nutteloos hè?

ERIK Jij weer!

VOICE-OVER Ik weer.

WORM Wie weer?

ERIK Ga weg!

WORM Wat wil je nou?

ERIK Ik wil hier weg, naar boven, naar huis!

WORM Dan moet je wurmen.

ERIK Dat kan ik niet!

WORM Kronkelen! Spartelen! Gebruik je hele lijf!

VOICE-OVER Dat lukt je nooit.

ERIK Hou op!

WORM Ik probeer je te helpen.

ERIK Jij niet!

WORM Jemig.

VOICE-OVER Ik probeer je alleen maar te helpen.

ERIK Jij helpt me niet, jij zit me alleen maar dwars.

WORM Au.

VOICE-OVER Wat ga je daaraan doen?

ERIK Ik doe het zelf wel.

Erik begint wild te kronkelen en spartelen, hij graaft de grond boven hem open.

WORM Ja! Ja!

De worm, opgewonden, begint ook te kronkelen.

Erik, boos, houdt een tirade tegen de stem terwijl hij het plafond kapot slaat.

ERIK Laat me maar in de steek, prima,
is niet de eerste keer,
moet ik het zelf doen?
Goed! Goed! Doe ik het zelf!
Kan ik best. Kijk maar.

VOICE-OVER Ik zie het.

ERIK Ik sla alles kapot!
Kijk maar!

VOICE-OVER Goed zo.

Er valt een kluit aarde naar beneden, het zonlicht stroomt binnen, de worm kronkelt voort.

ERIK Ik zie de uitgang!

De worm blijft enorm kronkelen.

ERIK Ja! Ja! Het is gelukt!
We zijn buiten!

Hij kijkt naar de worm, die zichzelf in de knoop gekronkeld heeft.

WORM Oh jee.

ERIK Volgens mij ben je in de knoop gekronkeld.

WORM Dat is jouw schuld!

ERIK Ik? Ik heb je niet eens aangeraakt.

Een vuurwants kijkt door het gat naar beneden en ziet daar Erik en de geknoopte worm.

WANTS Wel wel, wat hebben we hier.

ERIK Ik heb niets gedaan.

WORM Een misdaad is het!

WANTS Het mens.
 Op heterdaad betrapt.

ERIK Alsjeblieft.
 Laat me alsjeblieft gaan.

WANTS Gaan?
 Geen sprake van!

De wants neemt hem gevangen, wikkelt hem in plastic, sleept hem mee.

29) IK BEN OVERAL

De wants sleept Erik naar de andere insecten.

VOICE-OVER Uitgeput, verslagen, wanhopig
staart het mensenjong in de schaduw van zijn eigen ziel.

ERIK Ik wil alleen maar naar huis.

WANTS Vergeet het maar.

ERIK Ik heb het niet tegen jou.

WANTS Je bent maar een vreemd beest, mens.

ERIK Help me.

VOICE-OVER Ik kan je niet helpen, Erik.

ERIK Ik weet het.
Je bent maar een stem.

VOICE-OVER In je hoofd.

ERIK Maar je klinkt precies als mijn vader.

VOICE-OVER Kan jij je dat nog herinneren?

ERIK Ik mis hem zo ontzettend vreselijk.

VOICE-OVER Hij is niet weg.

ERIK Hij is dood.

VOICE-OVER Ja maar ik ben niet weg.
Ik ben in je hart.
In je hoofd.
In je handen.
Ik ben overal, Erik.
In alles wat je doet.
Jij lijkt op mij.

ERIK Papa?

VOICE-OVER En je kan meer dan je denkt.

WANTS Stil nu.

De andere insecten hebben de wants zien slepen en komen dichterbij.

MUG Wat heb je daar?

30) HET VONNIS

De andere insecten komen bij de wants staan.

WANTS Ik heb hem.
HUISVL Je bent terug!
WANTS Het mens.
HUISVL Wat?
 Ben jij een mens?
ERIK Sorry.
MUG Wat moeten we nu doen?
POEPERLOEP Zal ik opeten hem?
WANTS Nee.
 Ik heb hem gevangen.

*Gemompelde instemming van de andere insecten.
Den stapt het lieveheersbeestje naar voren.*

LIEVEH Wacht!
 Misschien moeten we eerst horen wat hij te zeggen heeft.
SLAK te zeggen TE ZEGGEN mensenwoorden ALLEMAAL LEUGENS
LIEVEH Iedereen heeft het recht zichzelf te verdedigen.
POEPERLOEP Zelfs een mens?
LIEVEH We moeten hem op zijn minst een kans geven,
 anders zijn wij geen haar beter dan de mens.
MUG En daarna?
LIEVEH Daarna besluiten we wat we gaan doen.
WANTS Prima prima dan eten we hem daarna wel op.
ERIK Het spijt me heel erg als ik jullie gekwetst heb.
HUISVLIEG Een mens!
LIEVEH Volgens worm heb je hem in de knoop gebracht.
ERIK Dat was een ongeluk, maar het spijt me als het door mij komt.
LIEVEH Slak zegt dat je meneer Rups hebt ontvoerd.
ERIK Nee, nee, ik heb dat toch uitgelegd,
 eerst rups dan pop dan vlinder.
SLAK en waar IS RUPS dan!
ERIK Er is helemaal geen rups meer!

SLAK OH!

ERIK Maar misschien, als ik een betere vriend was geweest,
dan was vlinder wel bij me gebleven.

LIEVEH De doodgravers hebben u bij wel twee dode insecten aangetroffen.

ERIK Ja, maar...

LIEVEH Een eendagsvlieg.

ERIK Het was gewoon zijn tijd.

BIDS Dat bepaal jij niet!

LIEVEH En een spin.

ERIK Ja, dat spijt me echt vreselijk dat was een misverstand,
maar die spin wilde mij ook opeten, dus

LIEVEH Ja allicht, dat doen spinnen,
die vangen en eten.
Heb jij de spin opgegeten?

ERIK Oh nee, dat zou ik nooit doen.

LIEVEH Dan was het dus zinloze moord.
Want doden om te eten, goed,
natuurlijk, dat is de insectenmanier.
Maar doden om ervan af te zijn,
en er daarna niet meer naar om te kijken,
dat is gewoon misdadig.

HUISVLIEG Jij was gewoon al die tijd een mens!

ERIK Het spijt me.

LIEVEH Spijt?
Dat geloof ik niet.
Jij bent een mens en mensen
dat zijn onze natuurlijke vijanden.

Jij pleegt verdelging, insecticide,
vervuiling en vernietiging van onze leefomgeving,

POEPERLOEP Hij kwam met buizen, met gif,
heel mijn schild is verbrand,
de doodgravertjes bijna zijn gestikt.

ERIK Maar dat heb ik toch allemaal niet zelf gedaan?

LIEVEH Jawel. Jij bent een mens, dat is jouw soort,
en soort draagt schuld. Zo doen jullie het ook:

Omdat de mens door één mug wordt gestoken,
proberen jullie alle muggen uit te roeien.

MUG Wij willen alleen ons liedje zingen en ons glaasje drinken.

LIEVEH Omdat één wesp een slokje van je cola neemt,
proberen jullie ze allemaal in de wesperval te lokken.

HOOIW Ze hebben mijn familie vermoord!

LIEVEH De mens is schuldig aan misdaden tegen de insectelijkheid.
Dus jij bent schuldig aan misdaden tegen de insectelijkheid.

ERIK Ja.

HUISVLIEG Ik dacht dat wij vrienden waren.

ERIK Dat waren wij ook.
Dat zijn wij ook.

HUISVLIEG Maar je bent een mens.

ERIK Ja. Ik ben een mens.
Jullie hebben gelijk.
Een mens van de mensensoort.
En de mens is schuldig.
Dat klopt ook.
Dus ik ben schuldig.

Het publiek slaakt een zucht en / of een kreetje.

ERIK En ik heb niks gedaan om jullie te redden.

HUISVLIEG Haat jij ons dan?

ERIK Nee, ik...

HUISVLIEG Haat jij ons, Erik?

ERIK Ik niet.

Ik vind jullie allemaal even prachtig,
al houdt de Poeperloep er soms
wat vreemde opvattingen op na.

POEPERLOEP Fake nieuws!

ERIK Ik vind jullie fantastisch en geweldig,
jullie hadden niet mieriger kunnen zijn
of meer bevleugeld, niet spinniger,
bijjiger of keviger. Zo wesprijk,
rupsig en bebromvliegd moet het leven zijn!

En jij vlieg, jij bent zo mooi,
met al je facetogen,
en je ragfijne vliesvleugels,
en je bent zo schoon,
je bent je de hele dag aan het wassen.

HUISVLIEG Jij zei dat ik poeppootjes had.

ERIK Ik had het mis.
Ik had alles mis.
Ik dacht dat alles saai was, en vervelend, en stom.

Maar dat is het niet.
Het leven is de moeite,
en overal hier is leven.

POEPERLOEP Boe!

HUISVL Sst!

ERIK Ik had jullie nodig.
Alle mensen hebben jullie nodig.

Zonder jullie groeit er niks,
geen groente en geen fruit,
blijft de bodem onvruchtbaar,
wordt alles dor en doods.

LIEVEH Dat weet jij dus.

ERIK Ja!

LIEVEH Waarom doe je dan niks!

HUISVLIEG Red ons van de mensen!

ERIK Ik? Ik ben maar één mensje.

LIEVEH Een mensje kan al zoveel doen,
meer dan wij allemaal bij elkaar.

Als wij om hulp roepen
dan horen mensen alleen gezoem
en dan gaan ze slaan!

Maar jij kan met ze praten,
met je mede mensen.

Misschien gaan de mensen ons begrijpen
omdat jij ons begrijpt.

En als het begint bij een mensje
dan volgen er meer.

Help ons.
Niemand anders doet het.

ERIK Denk je dat ik dat kan?

LIEVEH Dat weet ik niet.
Maar ik denk wel dat je het kan proberen.

En misschien, als jij het probeert
dan zullen anderen het ook proberen.

Iemand moet beginnen.

ERIK Iemand moet beginnen.

LIEVEH Want als niemand begint.
Dan eindigen we allemaal.

Ben jij bereid?

ERIK Ja. Ik zal het doen.

LIEVEH Ga dan naar huis.

POEPERLOEP We niet hem opeten?

LIEVEH Wij laten hem leven,
zodat hij ons kan helpen leven.

Erik wordt in een oud frietbakje geholpen en vaart over een rivier van frisdrank weg, uitgezwaaid door alle insecten, die eindelijk weer een beetje hoop hebben.

VOICE-OVER Daar gaat het mensankind,
met een taak voor de toekomst,
in de hoop dat ooit op een dag
mens en insect zij aan zij zullen staan
in een wereld die steeds groener wordt,
groener en mooier en gezonder en insectelijker.

Erik zwaait.

Muziek.

31) INTERVIEW

Terug in de gewone wereld, Erik is weer terug, er is tijd verstreken. Hij staat in het plantsoentje. Hij wordt geïnterviewd, terwijl op de achtergrond andere kinderen het plantsoentje verzorgen.

INTER En toen dacht jij: ik adopteer het plantsoentje.

ERIK Ja, of, nou ja, ja: we houden het bij,
planten vlinderstruiken en bloemen en lekker hoog gras,
en we ruimen de rotzooi op die mensen vergeten in de prullenbak te gooien.

INTERVIEW En zo ga jij de wereld redden.

ERIK Je moet ergens beginnen

INTERVIEW Een hele opgave, voor zo'n klein jongetje.

ERIK Als je niks doet lukt er nooit iets.
En ik ben niet alleen.
De hele klas is al mee gaan helpen.
Maar ik moet door,
het insectenhotel moet nog afgebouwd worden
en we gaan de drollen opruimen.

INTERVIEW Zo.

De interviewster draait zich naar de camera.

INTERVIEW Zou de jeugd dan toch de toekomst hebben?
Wij hebben het al verpest, egoïstisch als wij zijn,
en veel van ons zijn te oud om nog te veranderen,
geef het maar toe, verstokte ouwe rimpelzakken!

Maar als je hier kijkt naar deze jonge mensen
die de handen uit de mouwen steken
om de wereld een beetje mooier te maken,
dan zou je toch denken dat er nog hoop is.

Hè bah, wat is dat? Een kakkerlak!
Haal het weg! Haal het weg!

De interviewster laat haar microfoon vallen en rent weg.

De poeperloep vliegt naar de cameralens, die op hem inzoomt.

POEPERLOEP Poeperloep!
En doe niet je vergeet het!

EINDE